

OECD-PEMPAL Anketa o budžetskim praksama i procedurama

Joung Jin Jang
Odeljenje za budžetske i javne rashode, OECD

Prezentacija za
Plenarni sastanak ZPB PEMPAL-a
6. mart 2014. godine

Trendovi i prioriteti u oblasti budžetiranja

- od godišnjeg ka **srednjoročnom** budžetiranju
- povećani fokus na upravljanje **fiskalnim rizicima**
- budžetiranje **za sve nivoe vlasti**
- od inputa (troškova) ka outputu (izlaznom rezultatu), **učinak** i uticaji
- od MF ka **nezavisnim institucijama**
- veća uključenost **parlamenta** i **građana**
- budžetiranje kao instrument **upravljanja javnim sektorom**

OECD okvir javne uprave

OECD Anketa o budžetskim praksama i procedurama

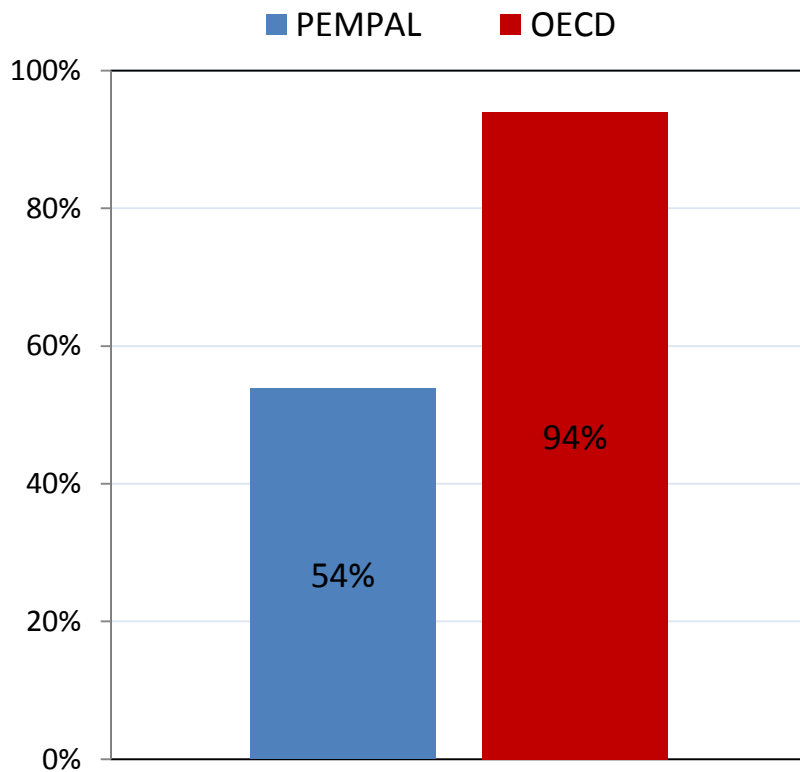
- Pokriva ključne aspekte budžetiranja u javnom sektoru
- Standardna pitanja / teme koje se koriste za sve OECD zemlje
 - Fiskalna održivost / fiskalna pravila
 - MTEF (srednjoročni okvir rashoda)
 - Kapitalno budžetiranje
 - Budžetska fleksibilnost
 - Budžetska transparentnost
 - Nezavisne fiskalne institucije

Anketa o budžetskim praksama i procedurama za PEMPAL zemlje

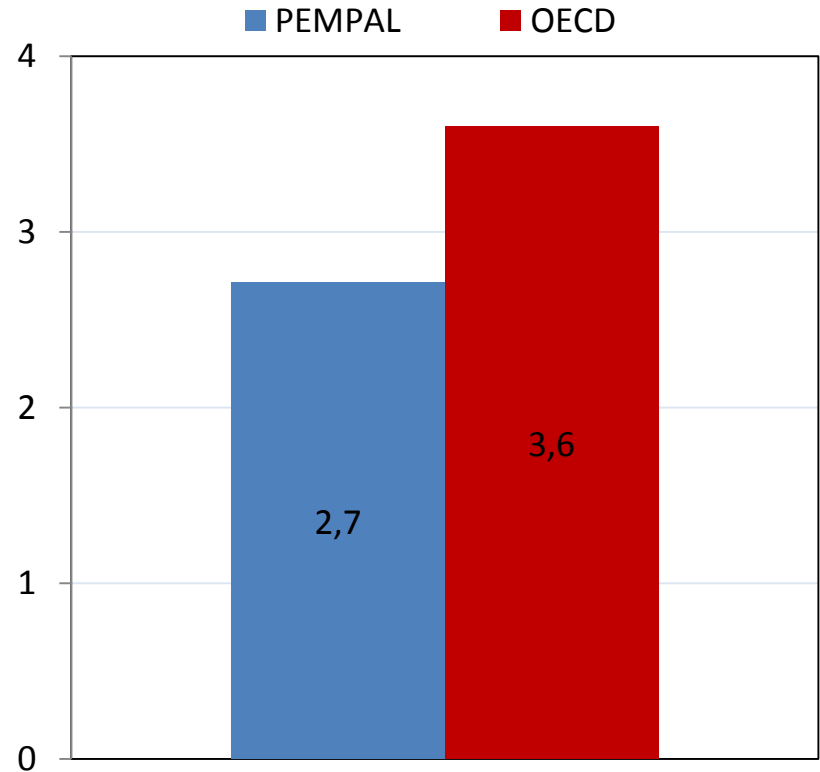
- 13 zemalja članica ZPB PEMPAL-a su učestvovala u ovoj Anketi tokom 2013. godine:
 - Albanija, Azerbejdžan, Belorusija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Hrvatska, Makedonija, Republika Kirgiz, Rusija, Srbija, Tadžikistan, Turska, Uzbekistan
- Radionica u Rigi (OECD-PEMPAL, 26. jun 2013. godine)
 - Prezentacija preliminarnih rezultata OECD-ove Ankete o budžetu
 - Sesije posvećene pitanjima i odgovorima u vezi upitnika Ankete
 - Logistika učestvovanja u anketi (unos podataka i čišćenje podataka, itd.)
- Davanje odgovora na on-line upitnik (PEMPAL, ~oktobar 2013. godine)
- Kontrola kvaliteta podataka (OECD-PEMPAL, ~decembar 2013. godine)
 - Upoređivanje sa podacima MMF-a i rezultatima OECD Ankete iz 2007. godine
 - Provera interne doslednosti između datih odgovora
- Analiziranje podataka i priprema rezultata Ankete (~februar 2014. godine)

Fiskalna pravila

Procenat zemalja koje koriste
fiskalna pravila

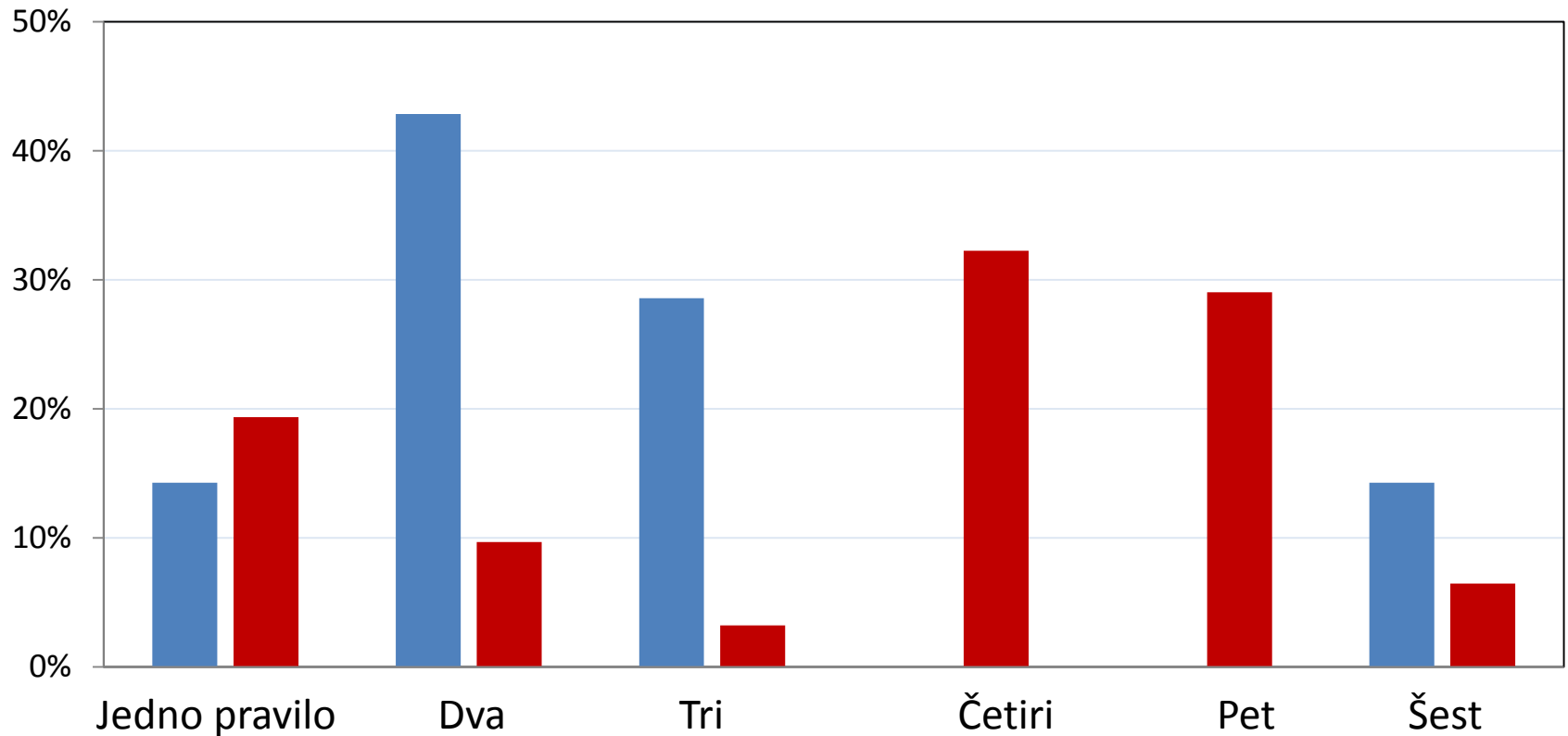
Prosječan broj fiskalnih pravila u
zemljama koja ih koriste

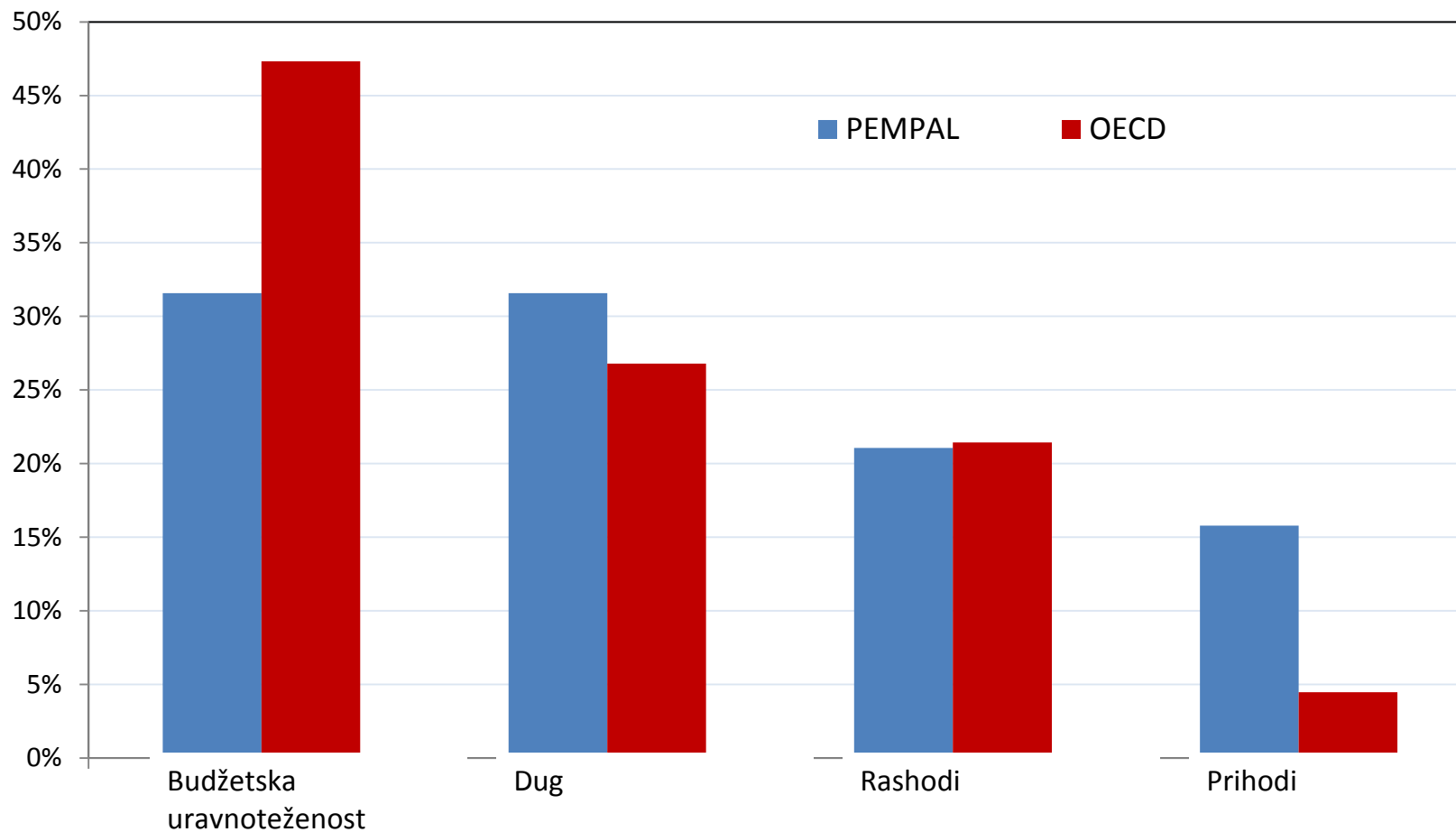
Broj fiskalnih pravila

% zemalja koja koriste fiskalna pravila po broju pravila

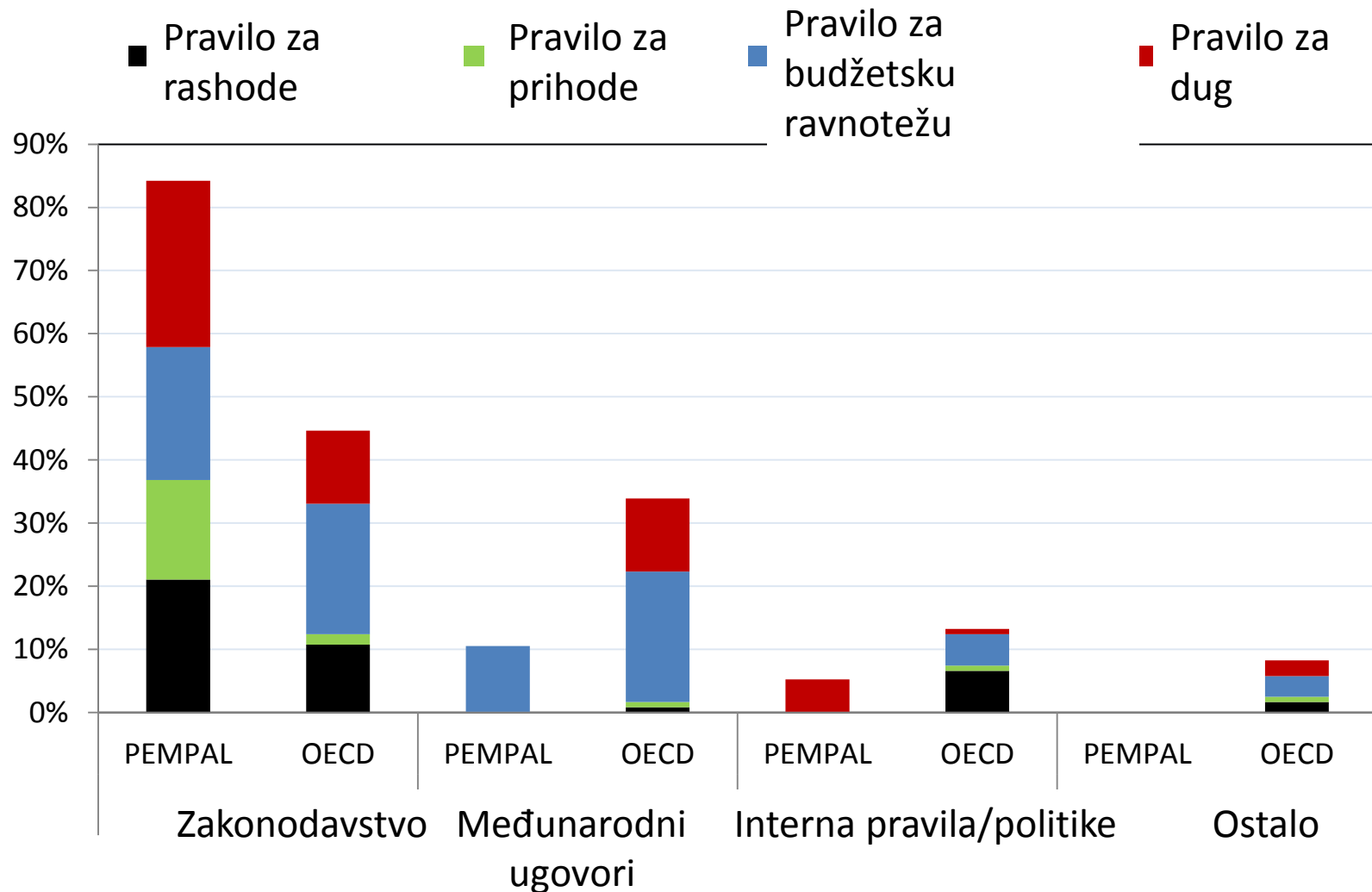
■ PEMPAL ■ OECD

Vrste primenjenih fiskalnih pravila

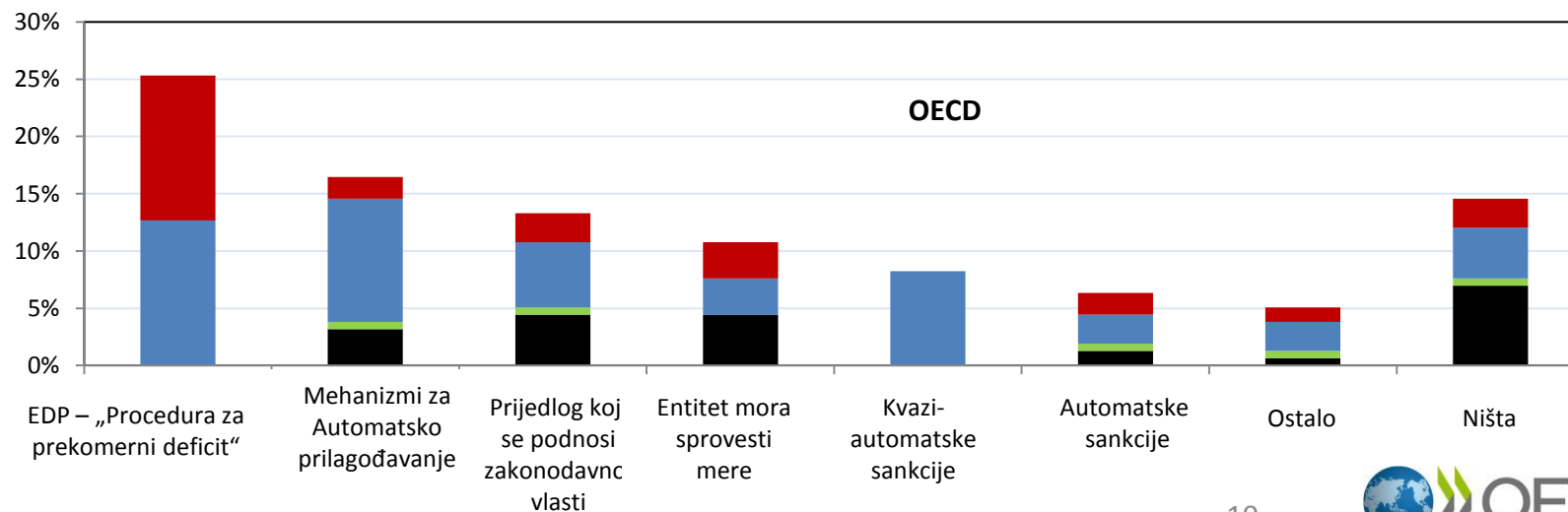
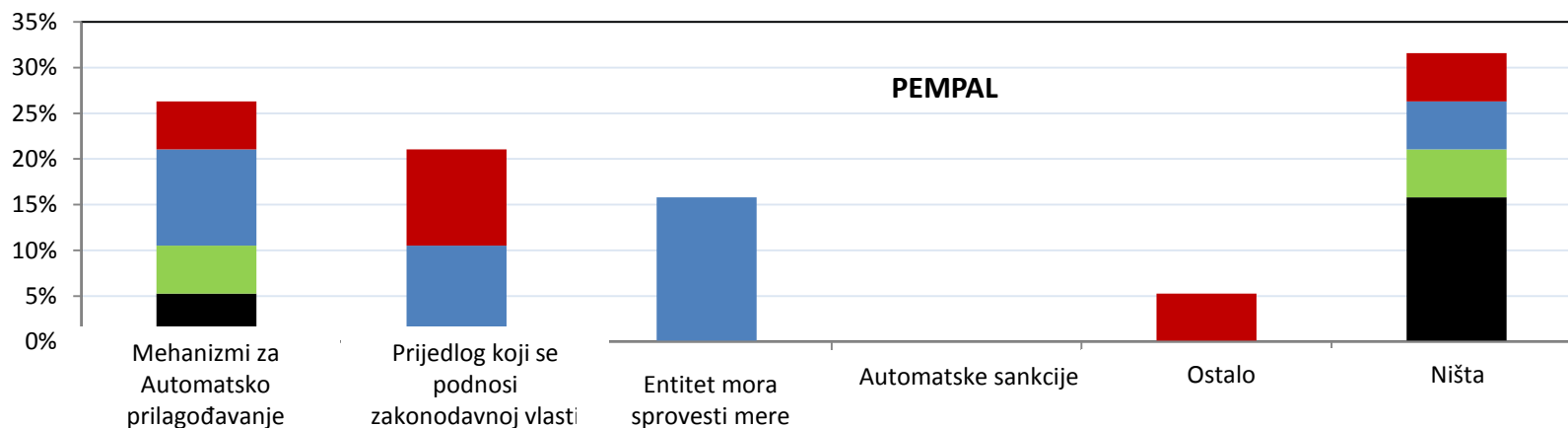

Zakonska osnova za fiskalna pravila

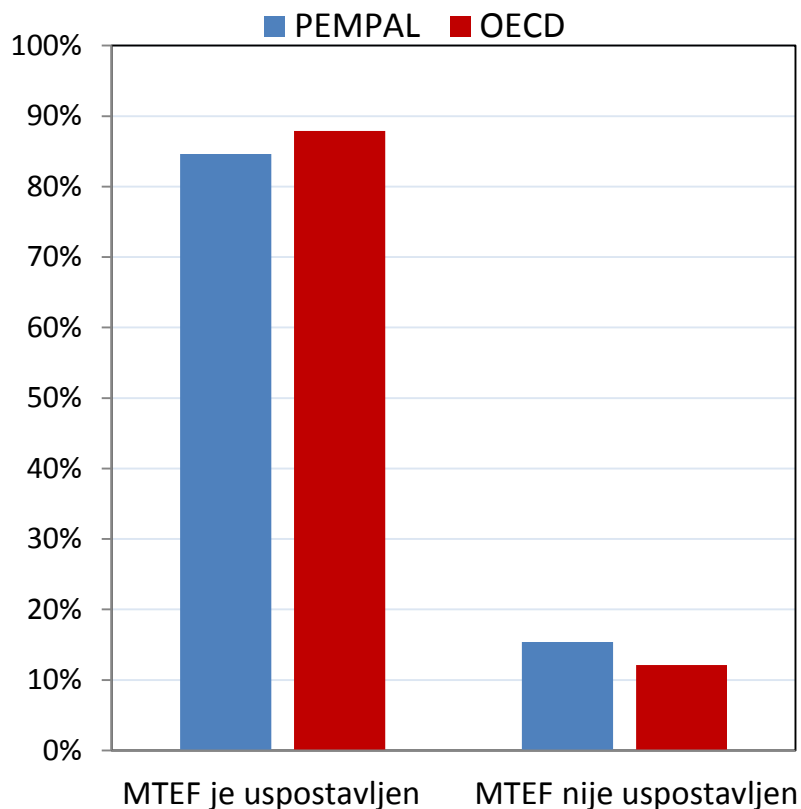
Mehanizmi za sprovođenje

Pravilo za rashode
 Pravilo za prihode
 Pravilo za budžetsku ravnotežu
 Pravilo za dug

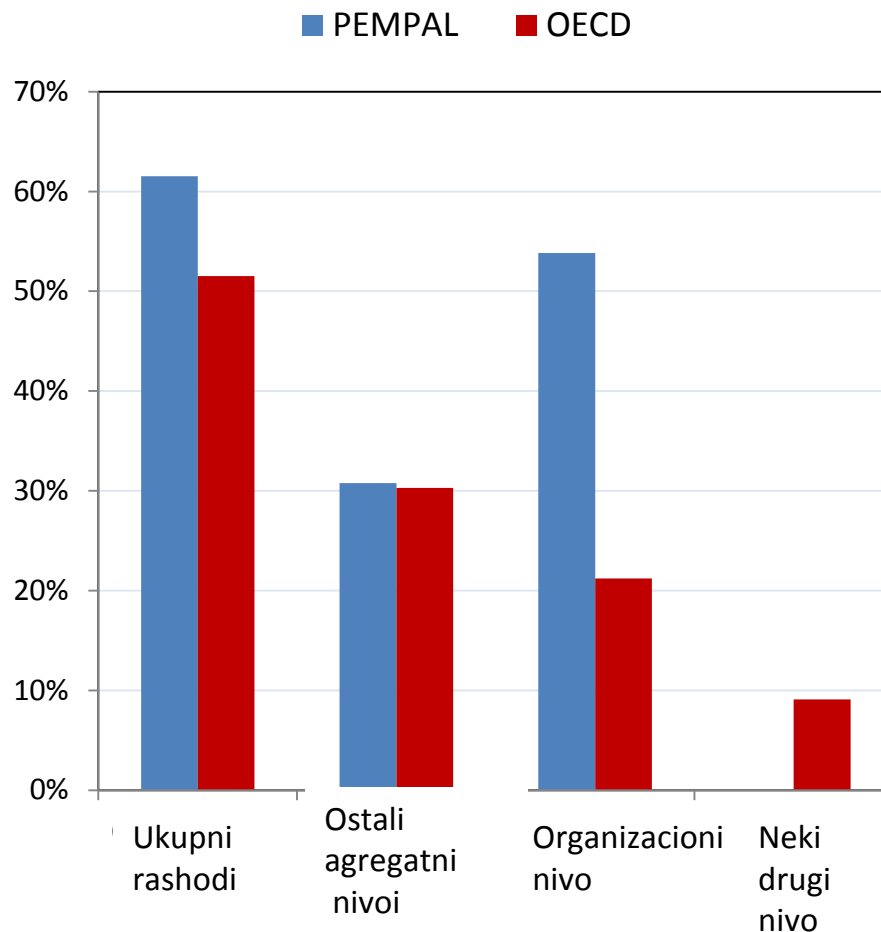

Srednjooročni okvir rashoda (MTEF)

% zemalja sa uspostavljenim MTEF-om

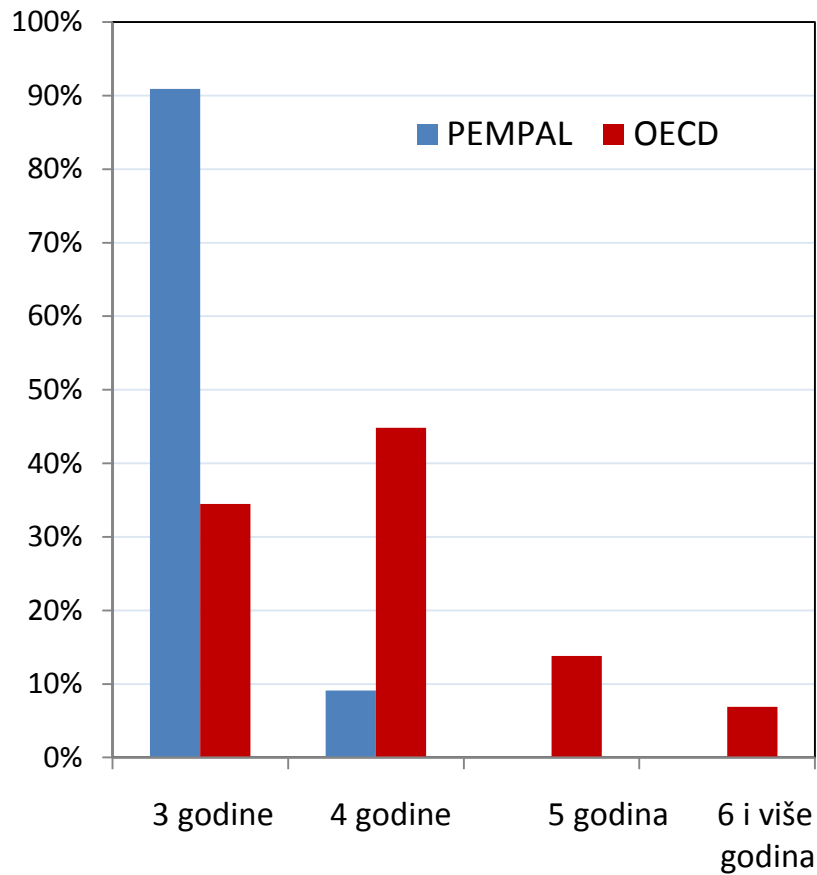

Nivoi limita MTEF-a

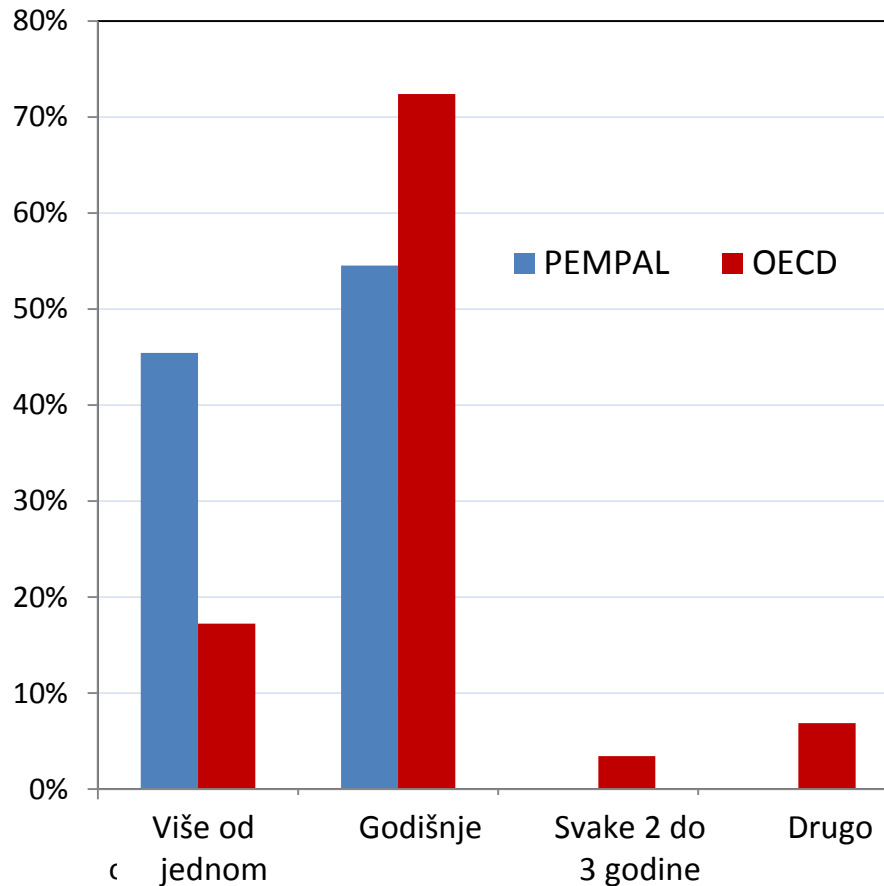

Trajanje i revizija limita (gornjih granica rashoda) MTEF-a

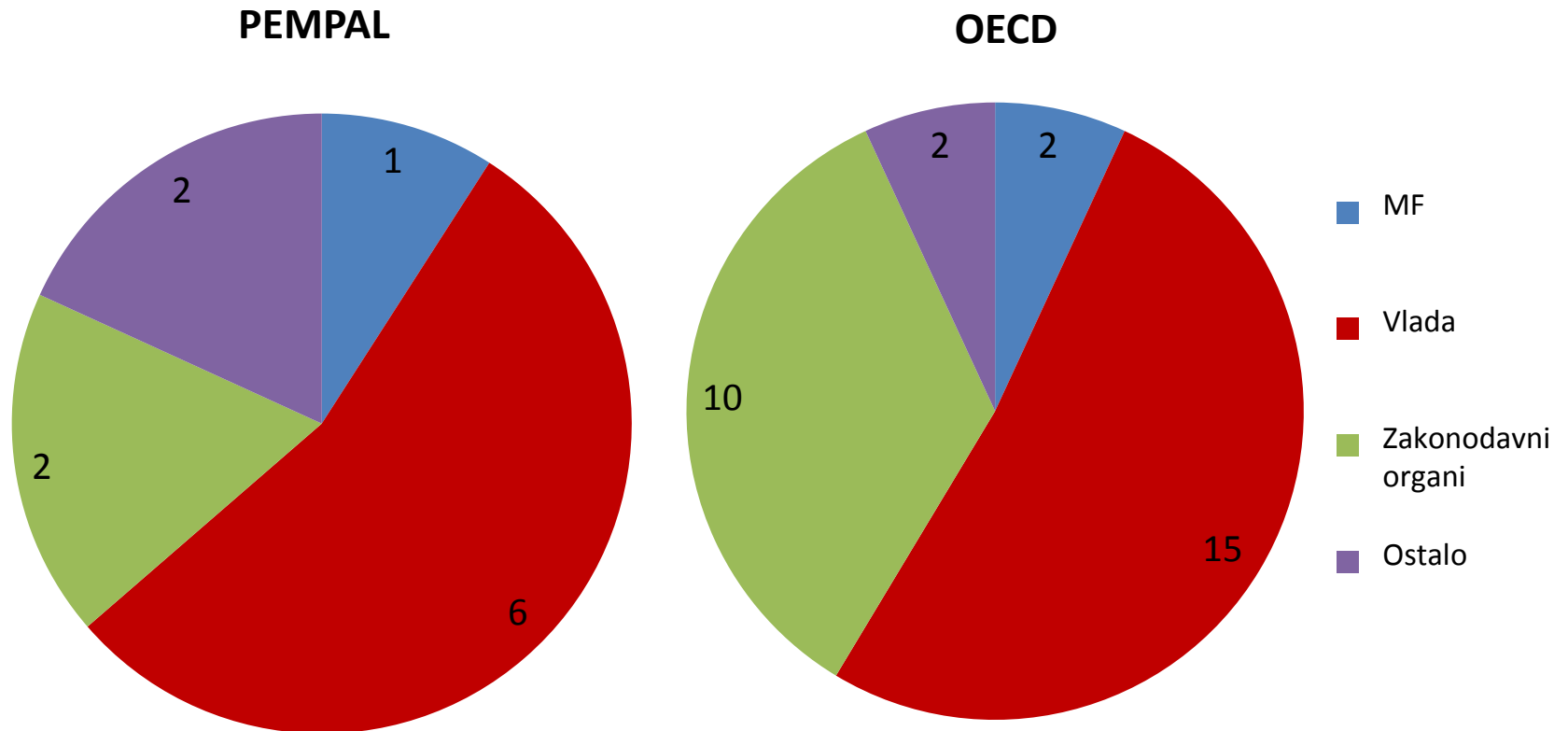
Trajanje limita

Učestalost revizije limita

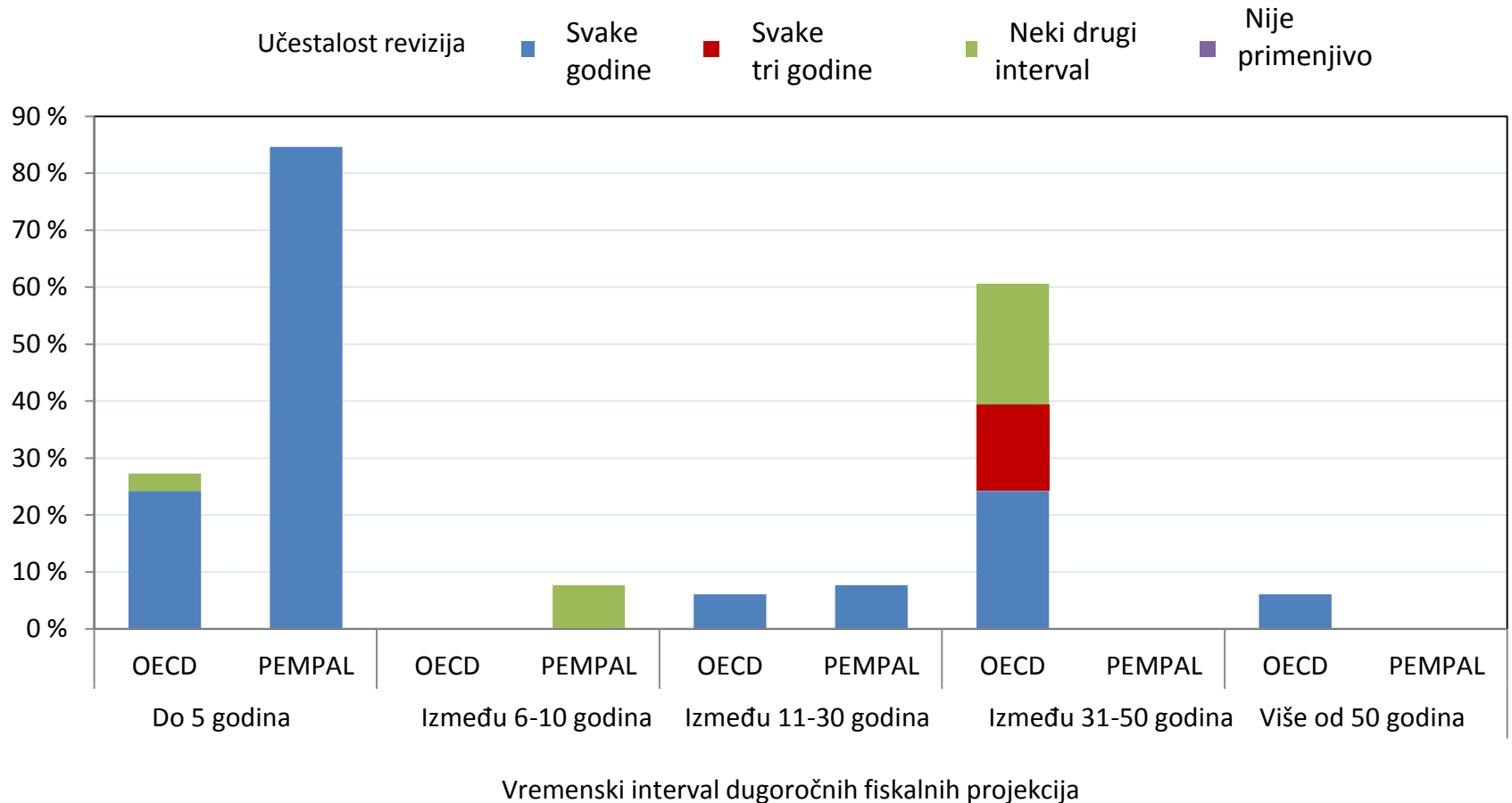

Ko odobrava MTEF?

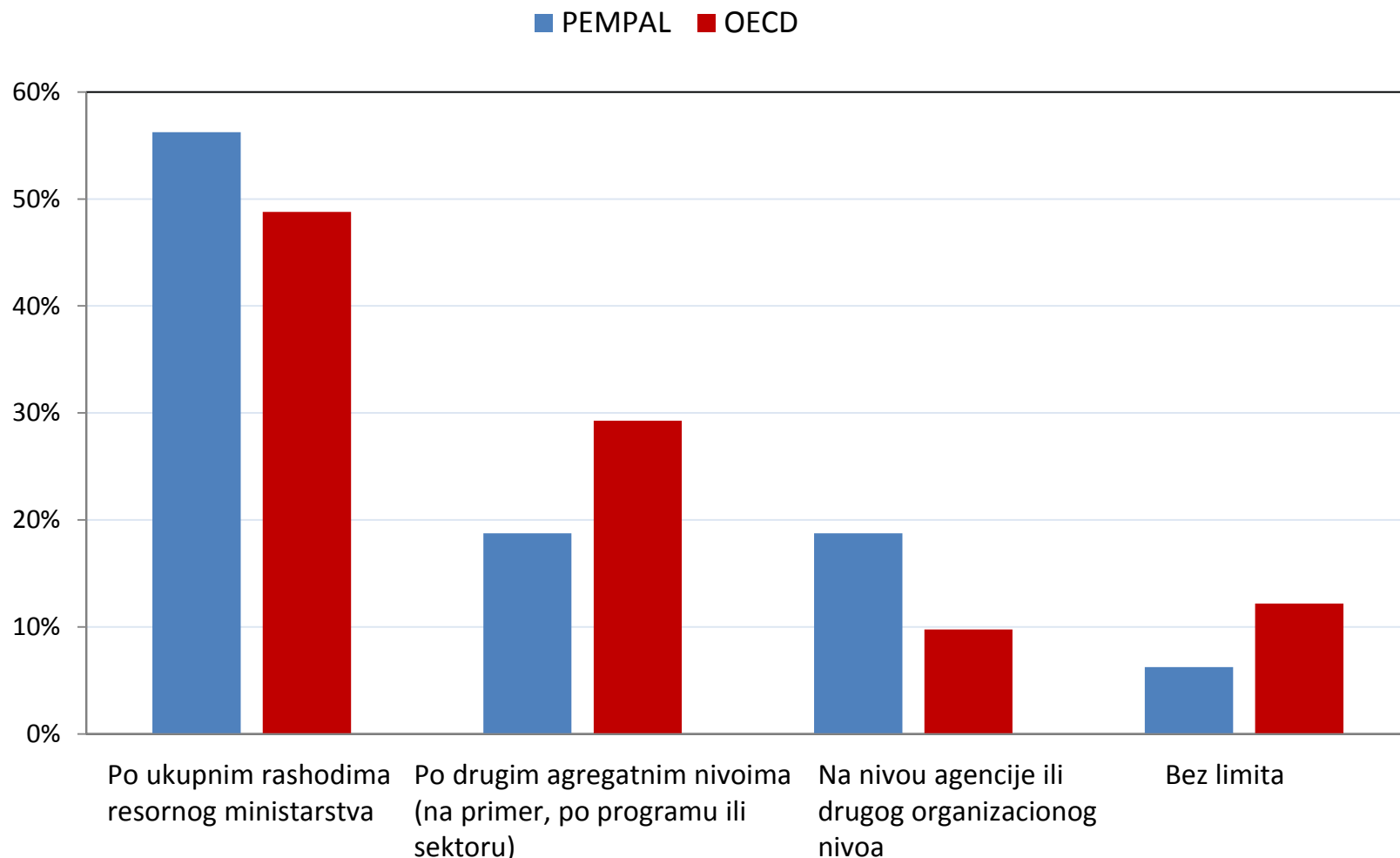

Dugoročne fiskalne projekcije

Vremenski interval i učestalost revizija dugoročnih fiskalnih projekcija

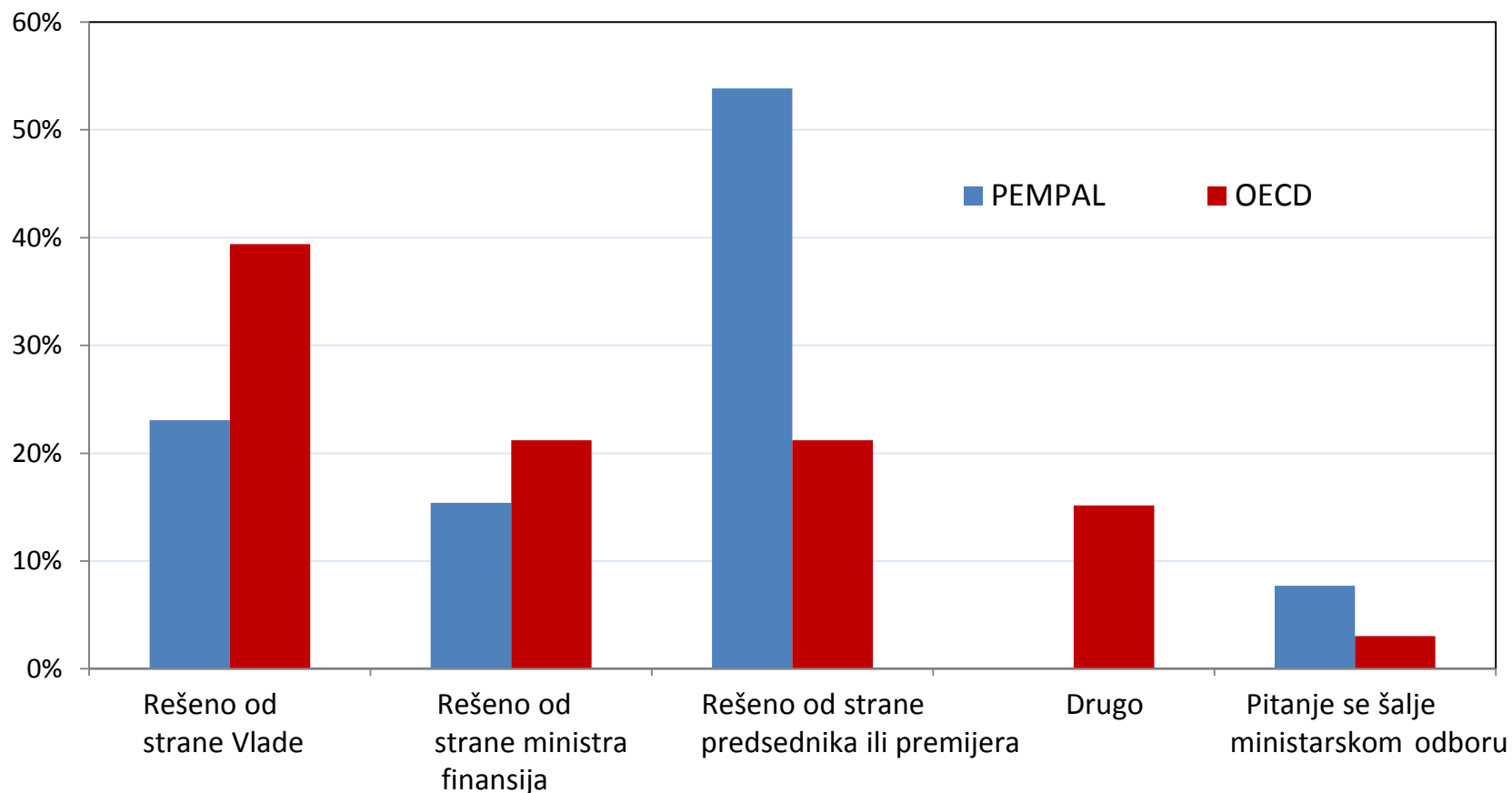

Limiti na inicijalne (prvobitne) zahteve resornih ministarstava

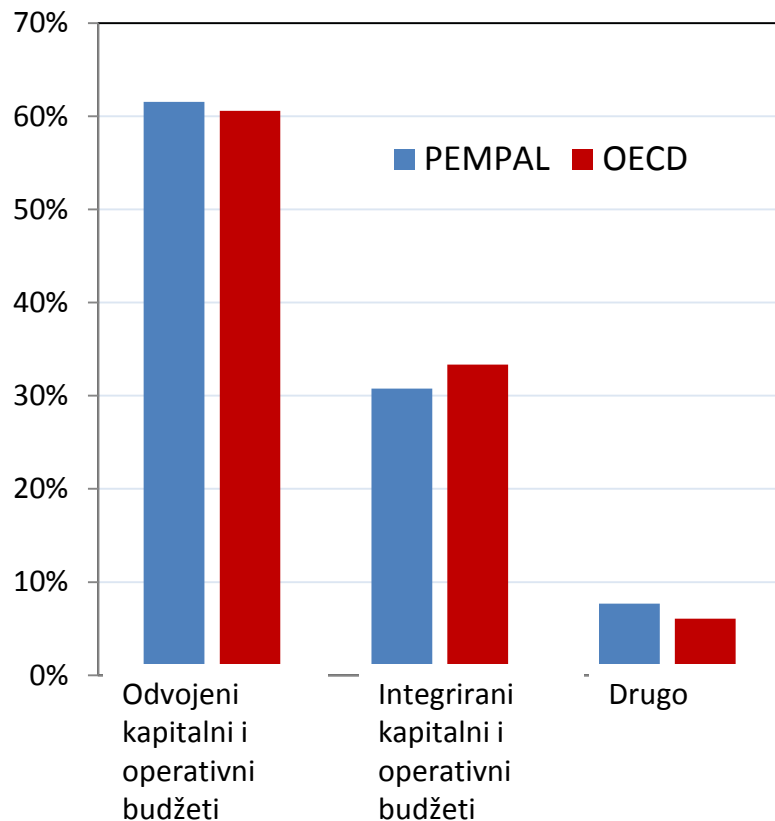
Budžetski dogovor

Rešavanje sporova između ministarstava tokom formulisanja budžeta

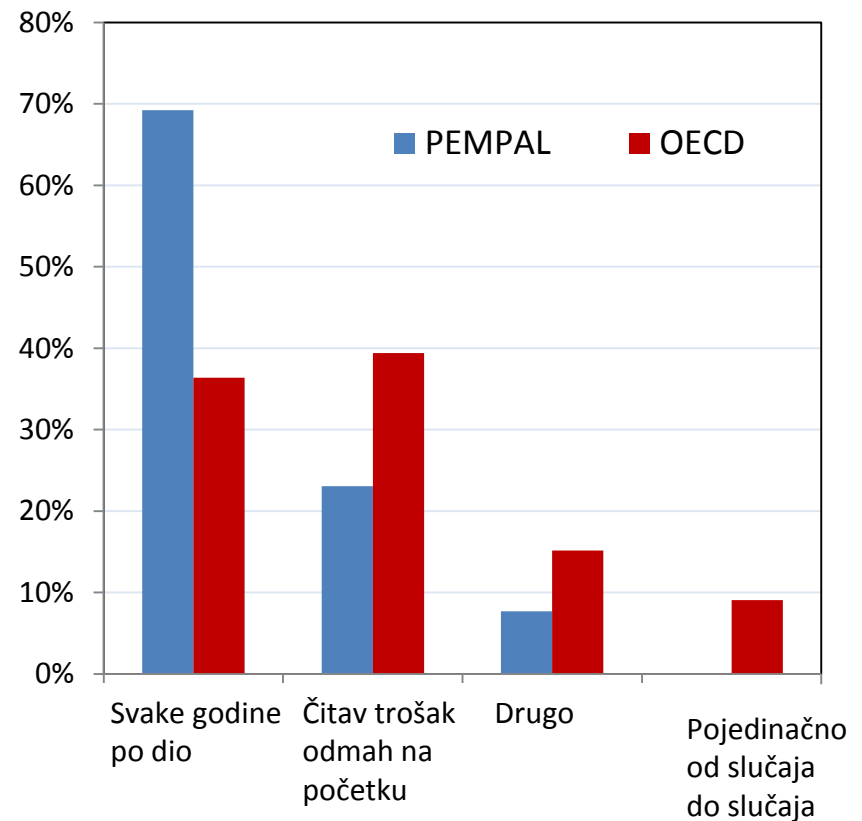

Kapitalno budžetiranje

Kapitalni budžeti na nivou centralne vlade

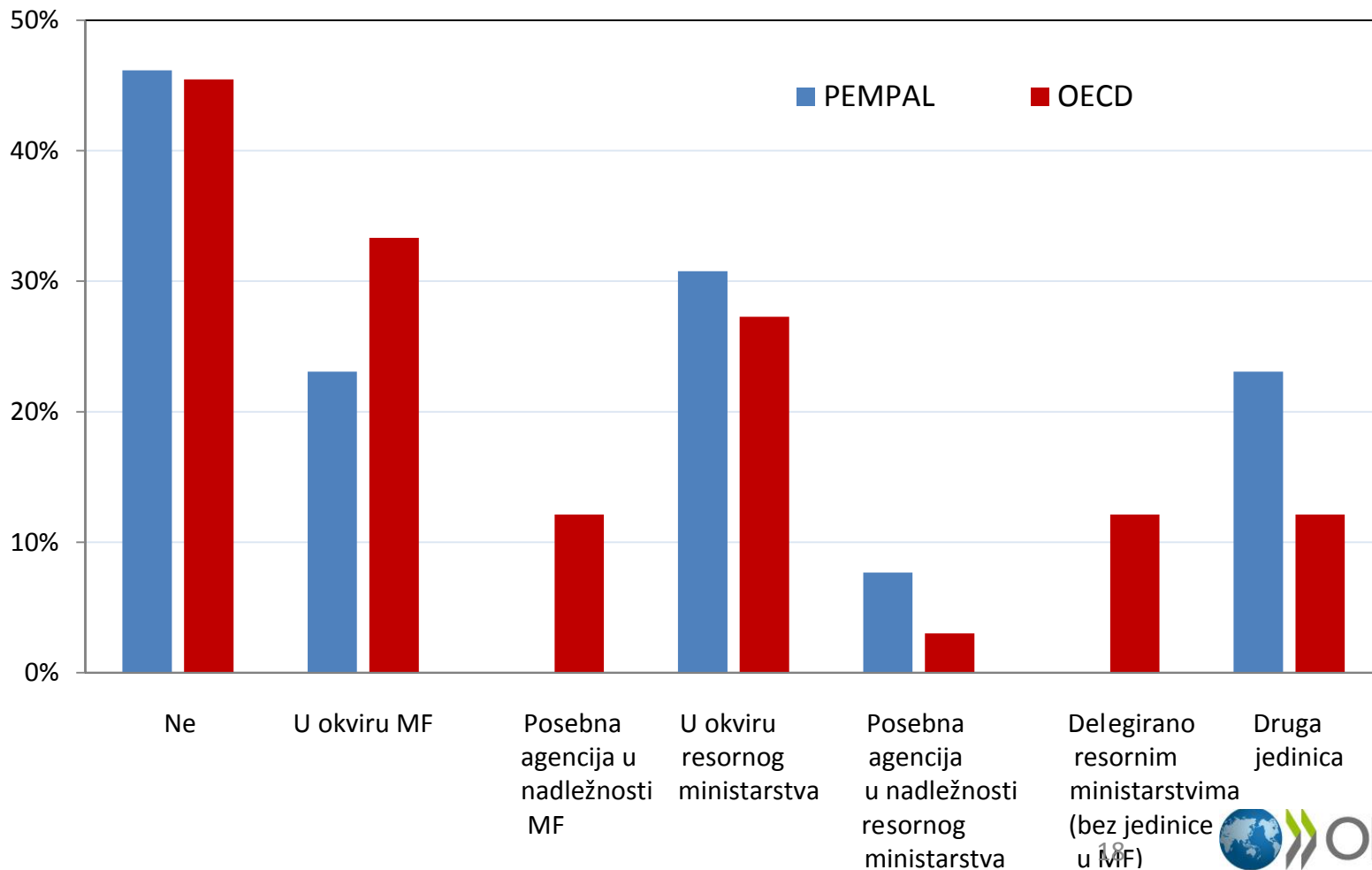

Finansiranje višegodišnjih kapitalnih projekata

Jednice za javno privatna partnerstva (JPP)

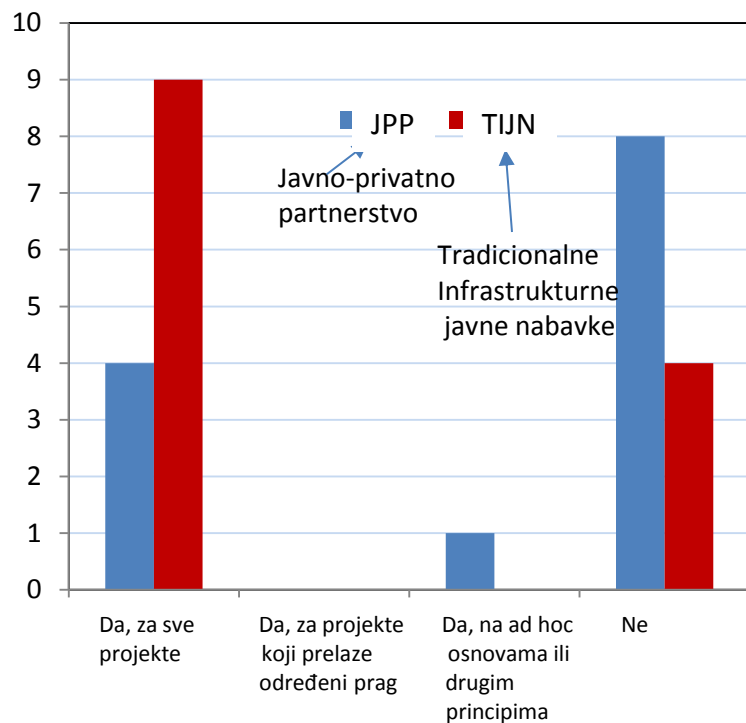
Jedinice za JPP u centralnim upravnim organima

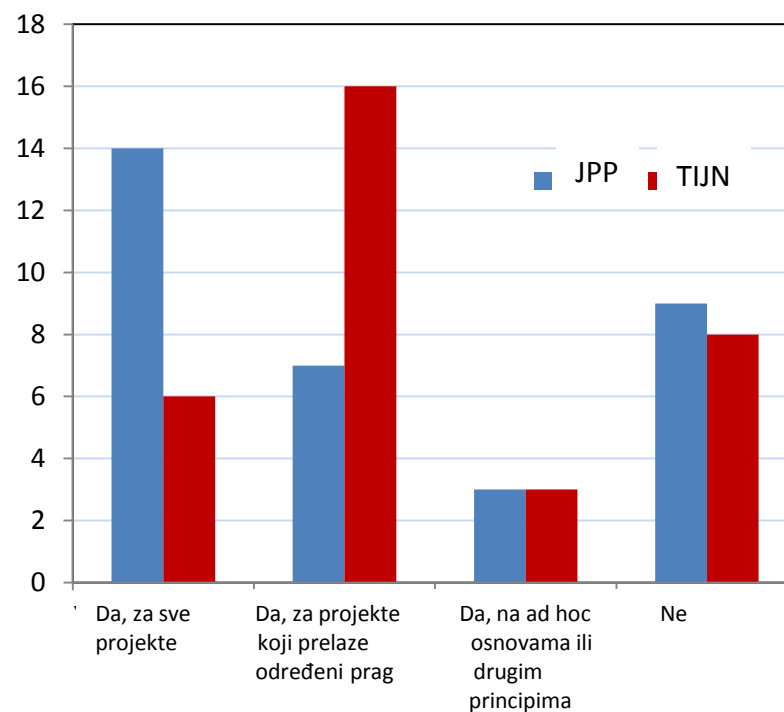
Odobrenje centralnog budžetskog tela za kapitalne projekte

Da li je potrebno da centralno budžetsko telo izvrši odobrenje kapitalnih projekata u resornim ministarstvima?

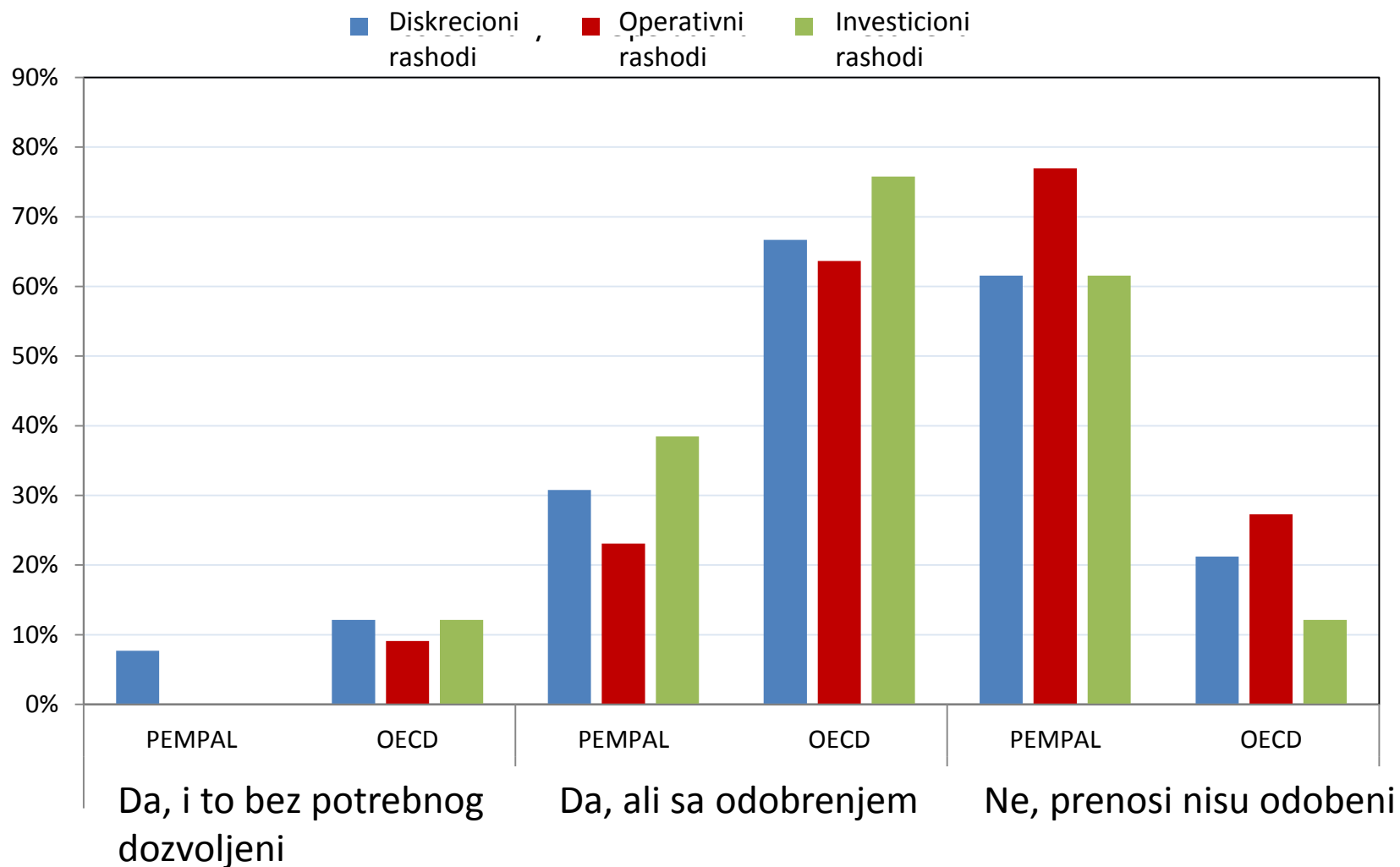
PEMPAL

OECD

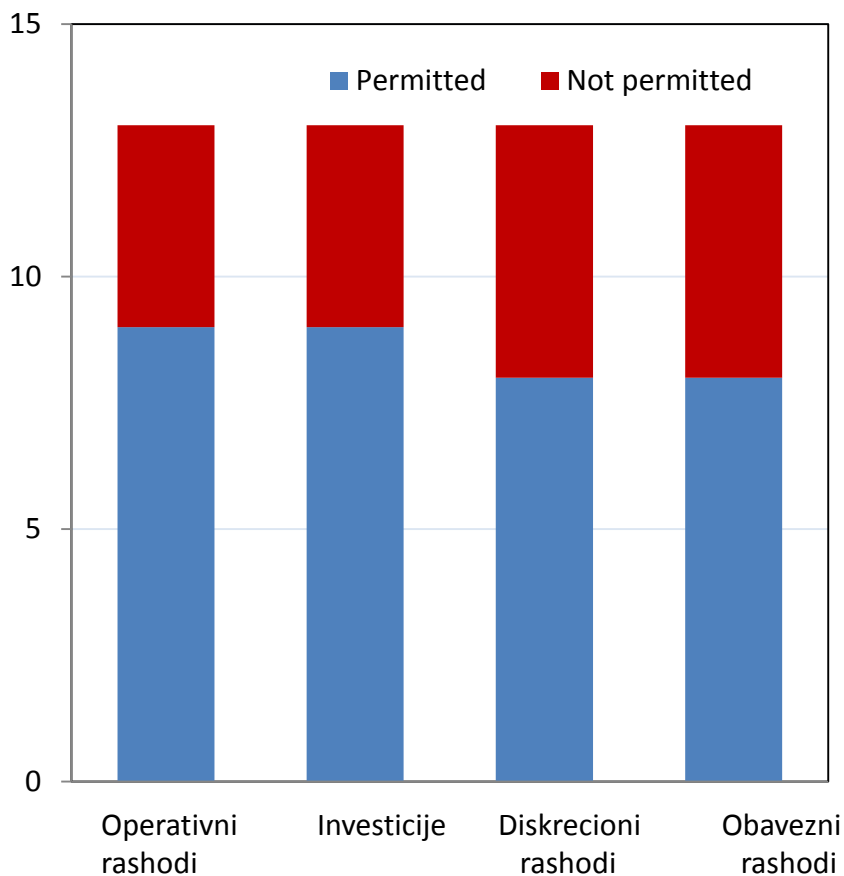
Prenos rashoda iz tekuće godine u narednu godinu

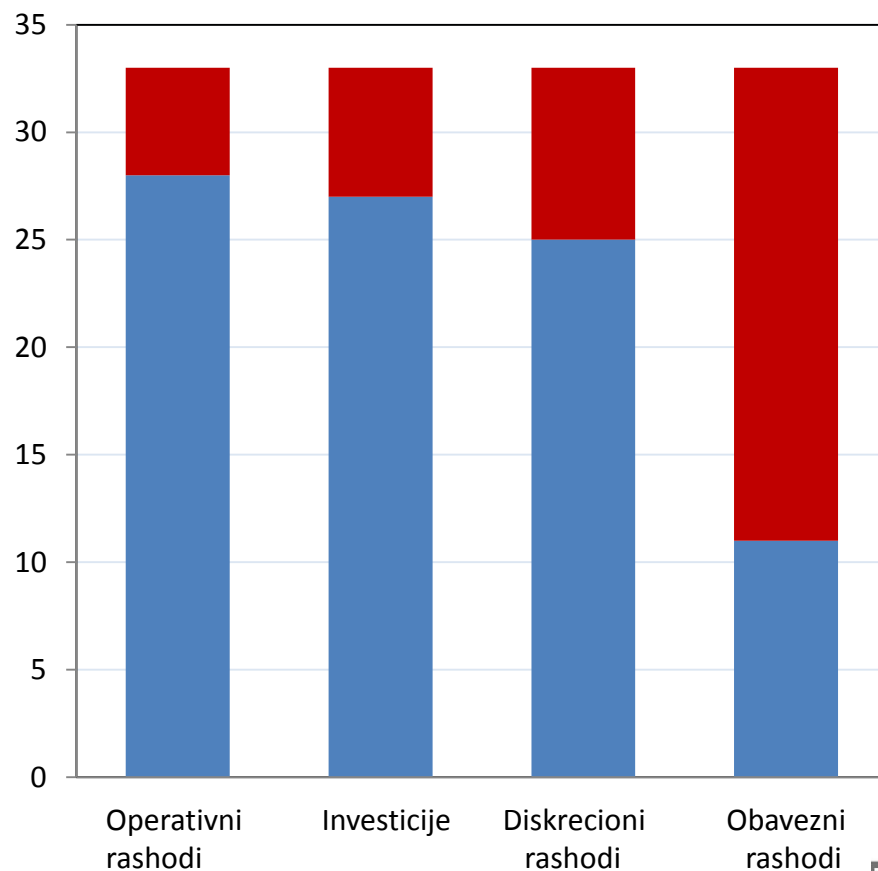
Smanjenje rashoda od strane izvršne vlasti

Smanjenje rashoda od strane izvršne vlasti nakon što je budžet usvojen od strane zakonodavne vlasti

PEMPAL

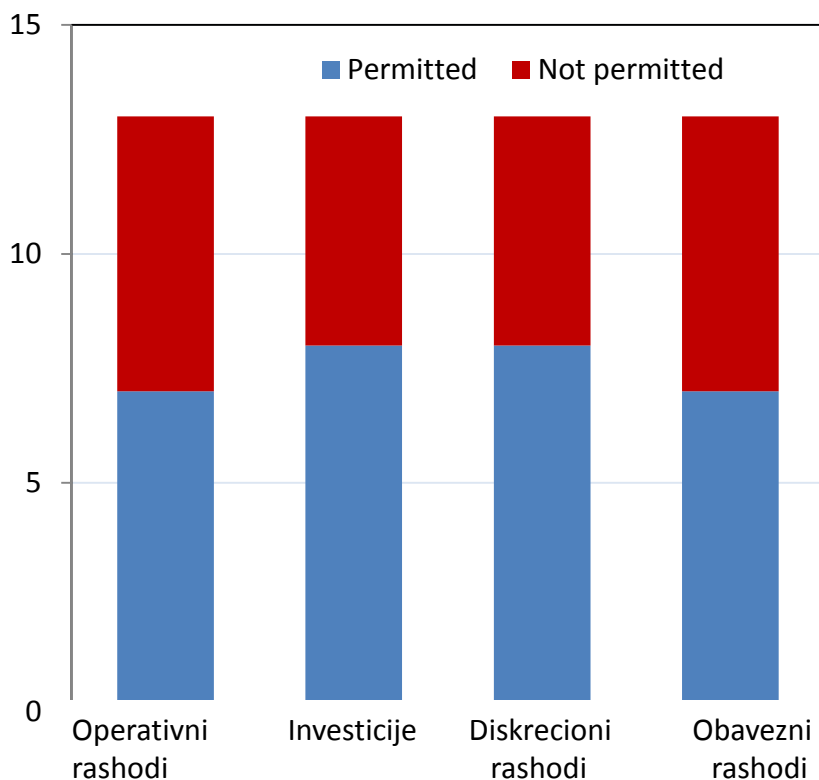
OECD

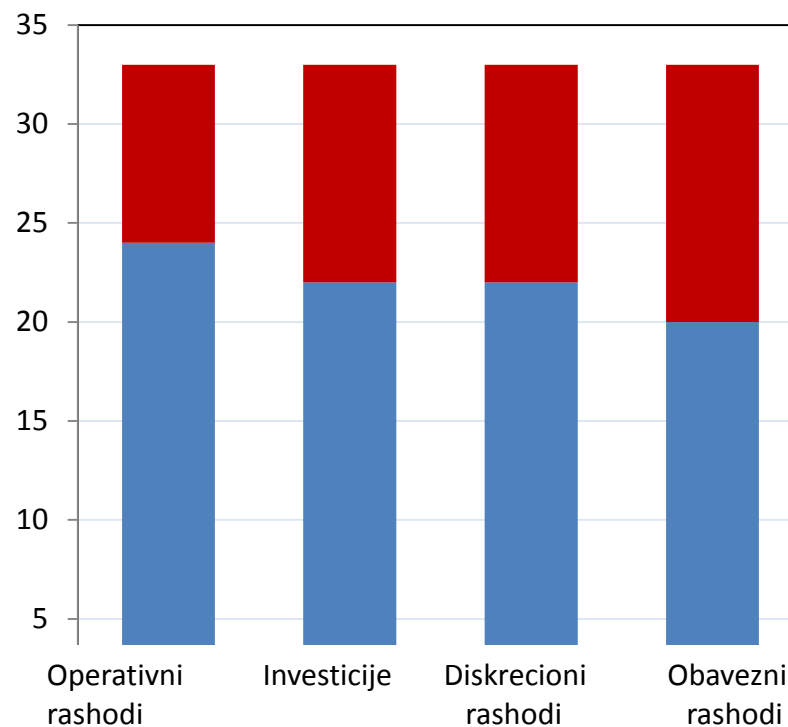
Povećanje rashoda od strane izvršne vlasti

Povećanje rashoda od strane izvršne vlasti nakon što je budžet usvojen od strane zakonodavne vlasti

PEMPAL

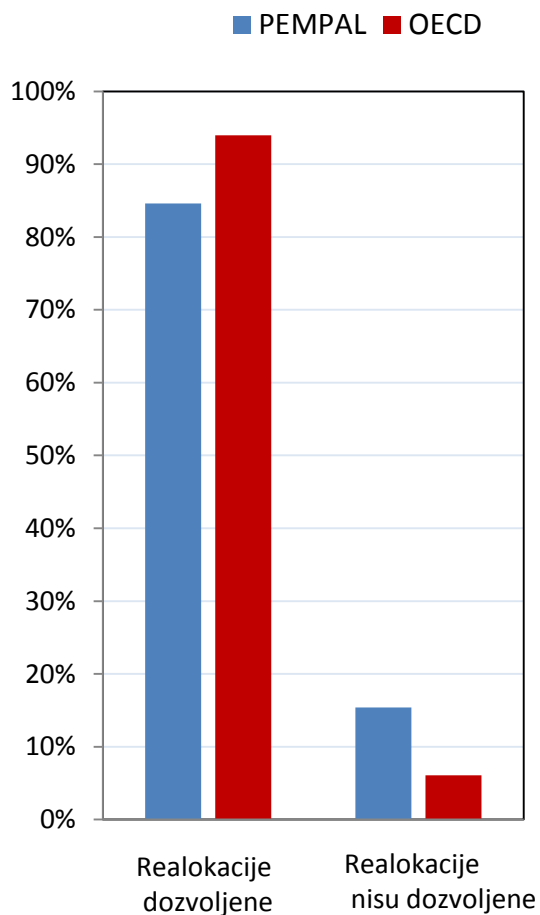

OECD

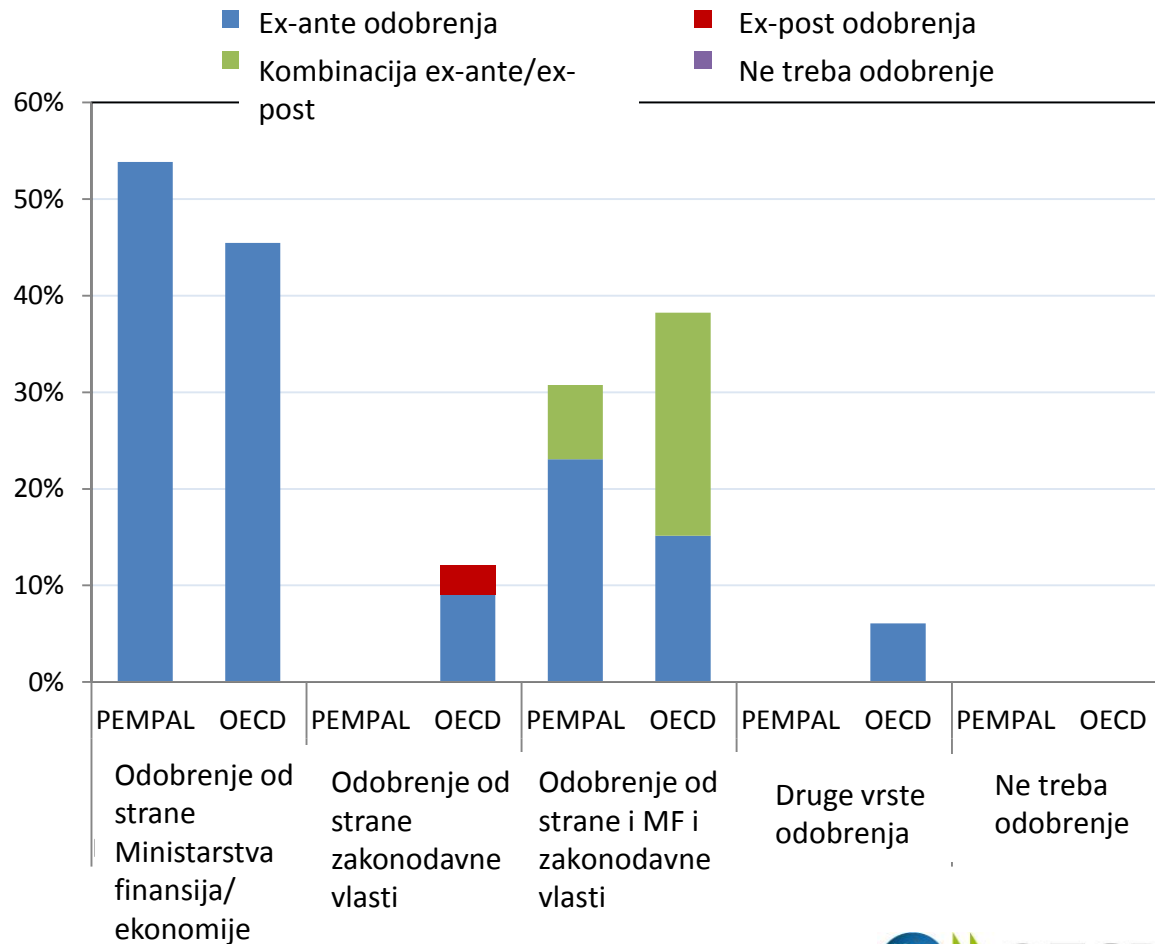

Realokacija (preusmeravanje) sredstava

Sistem za realokaciju

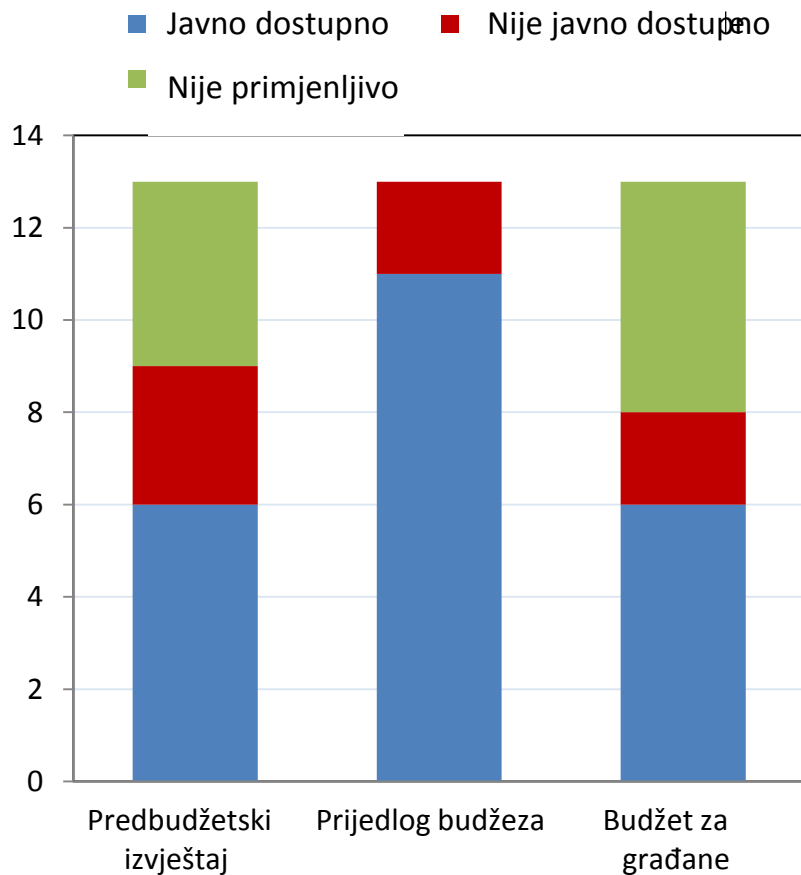

Vrste odobrenja realokacija

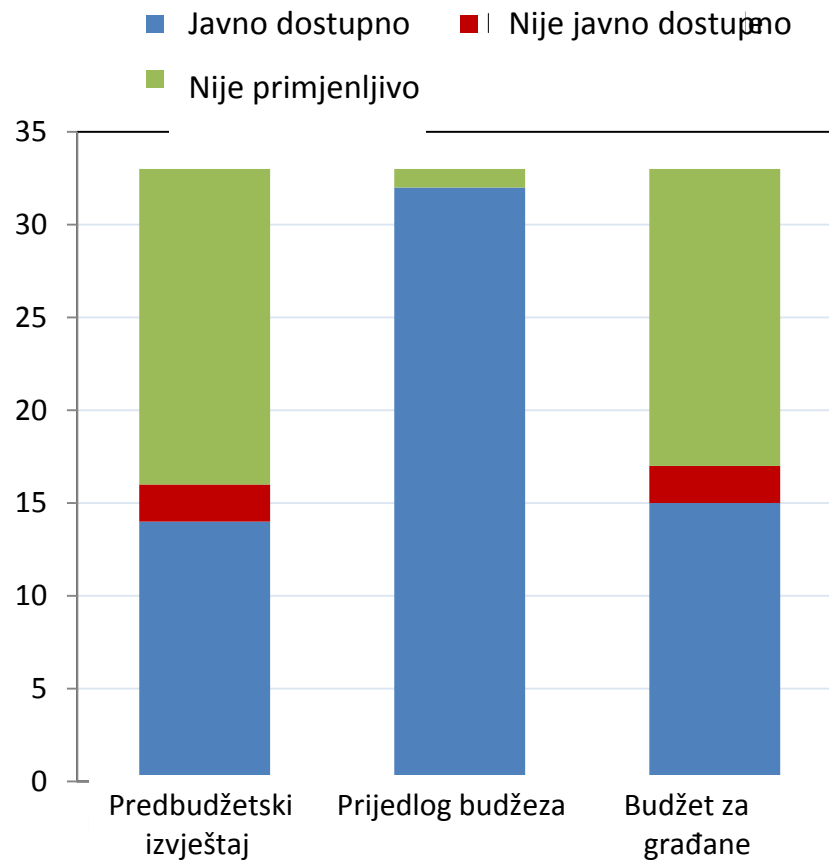

Javno dostupna budžetska dokumentacija

PEMPAL

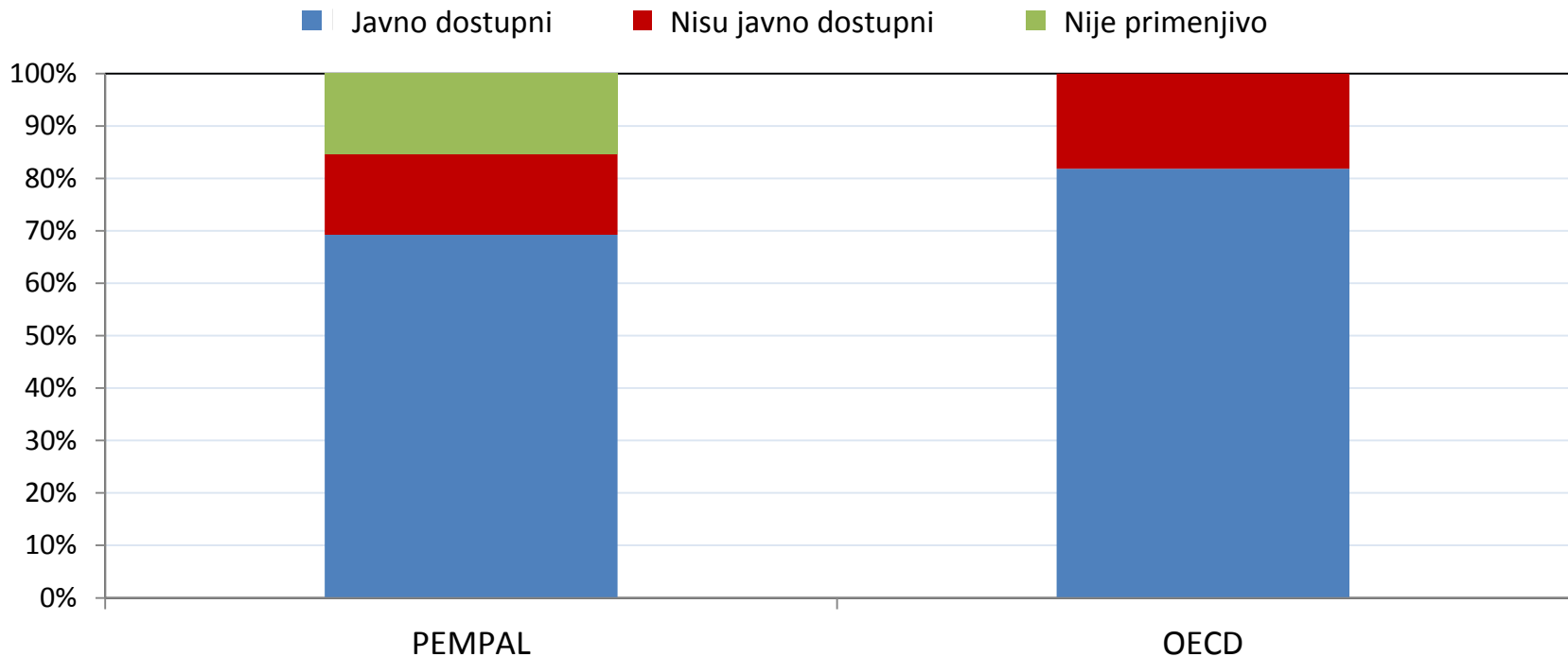

OECD

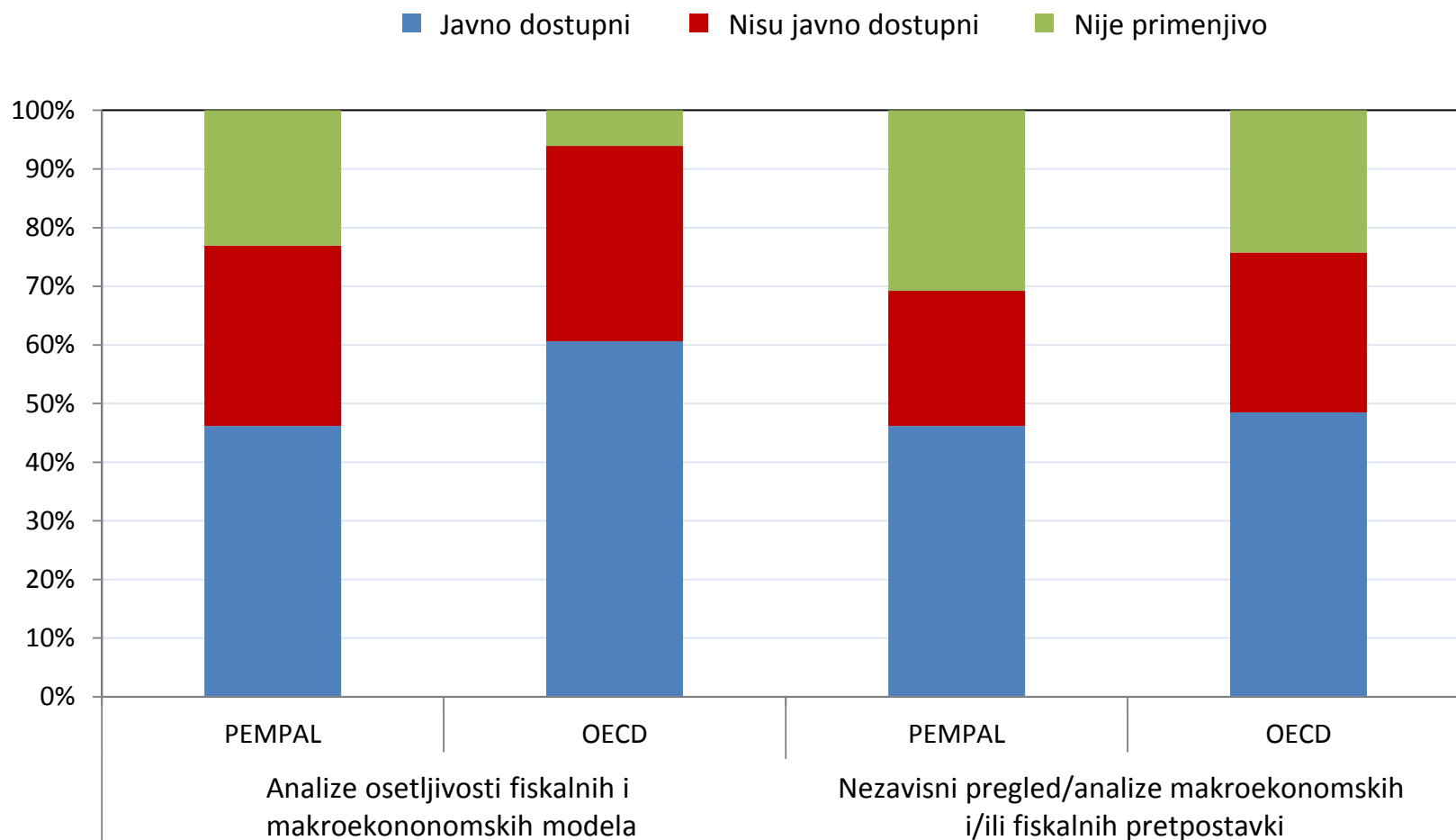

Objavljivanje ekonomskih pretpostavki

Da li su ekonomske pretpostavke koje čine osnovu budžeta i metodologija koja se koristi kod njihovog uspostavljanja objavljeni/javno dostupni?

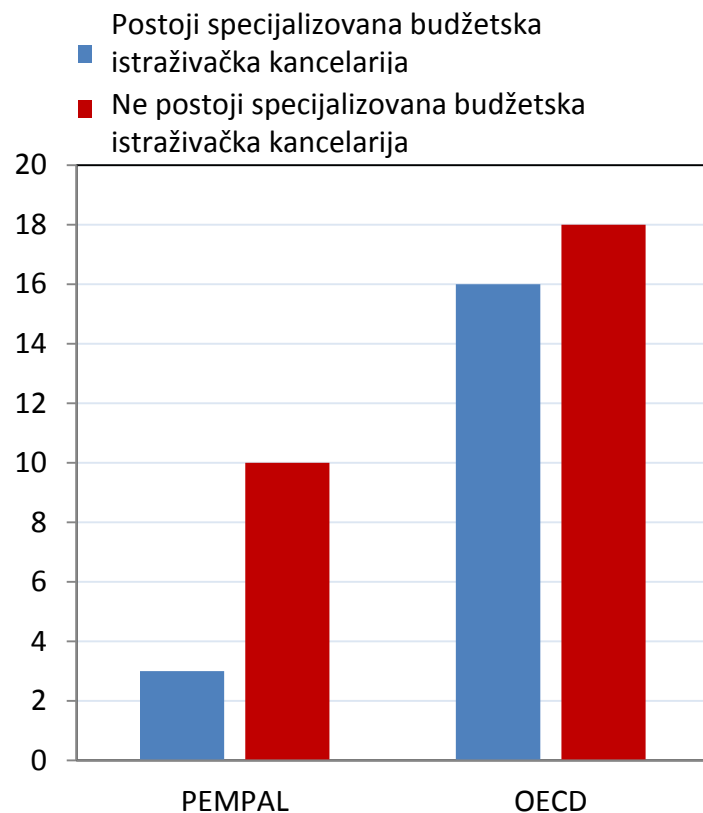

Dostupnost analiza osetljivosti i pretpostavki

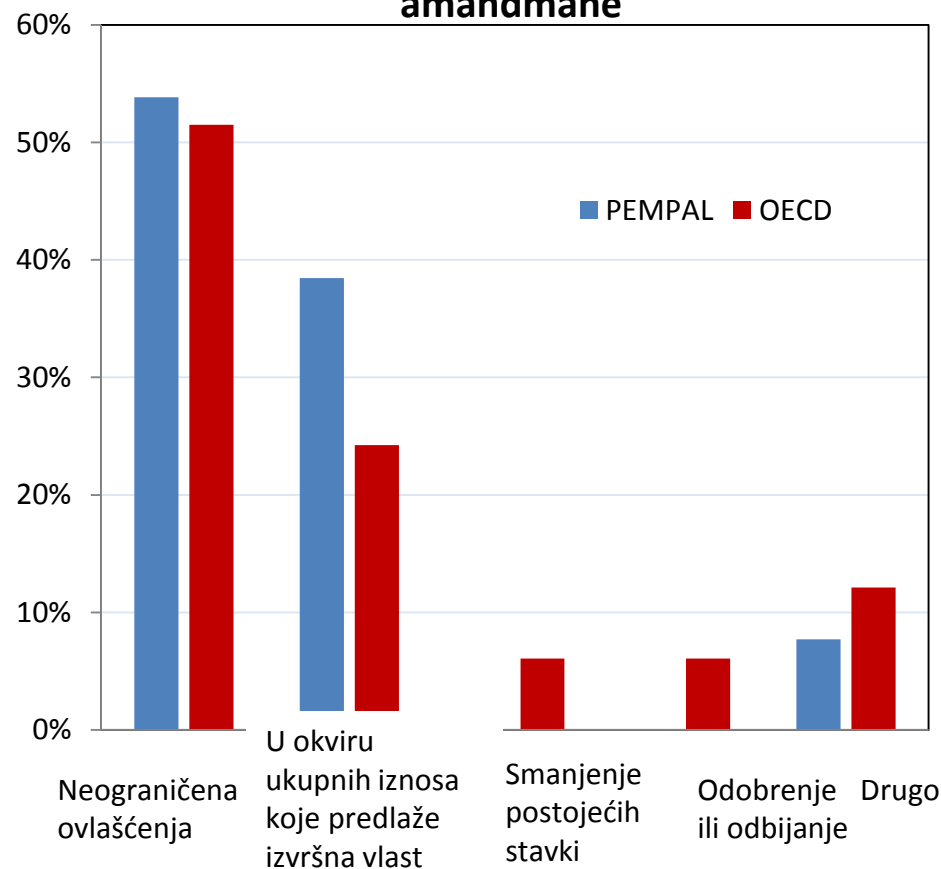

Uključenost zakonodavnih organa u budžetskom procesu

Postojanje specijalizovane budžetske istraživačke kancelarije koja je deo zakonodavnog organa

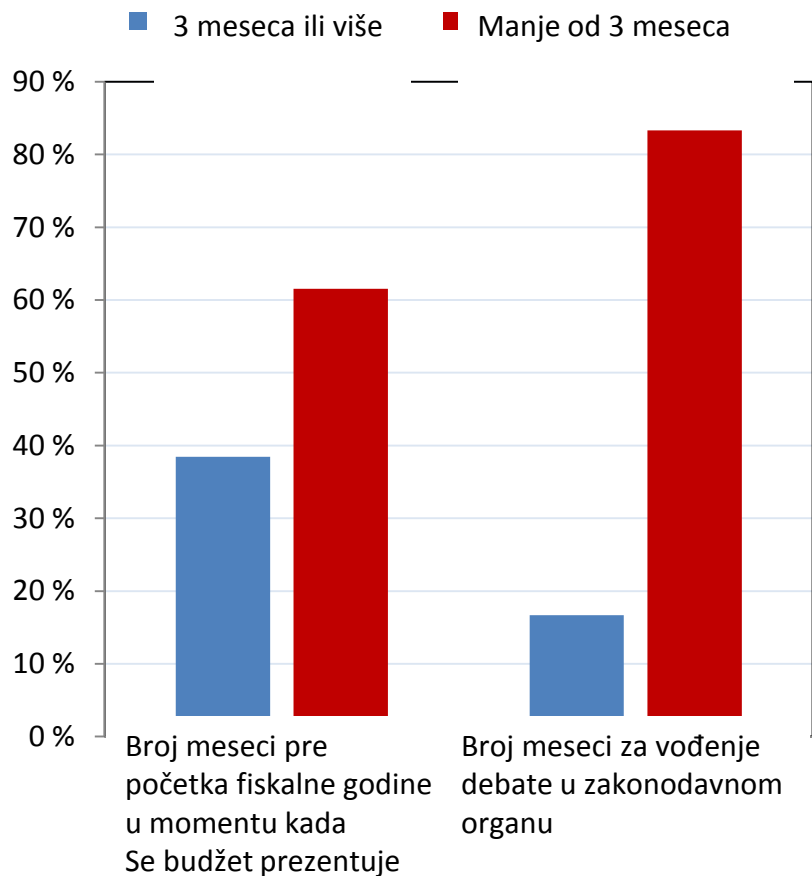

Ovlašćenja zakonodavnog organa za amandmane

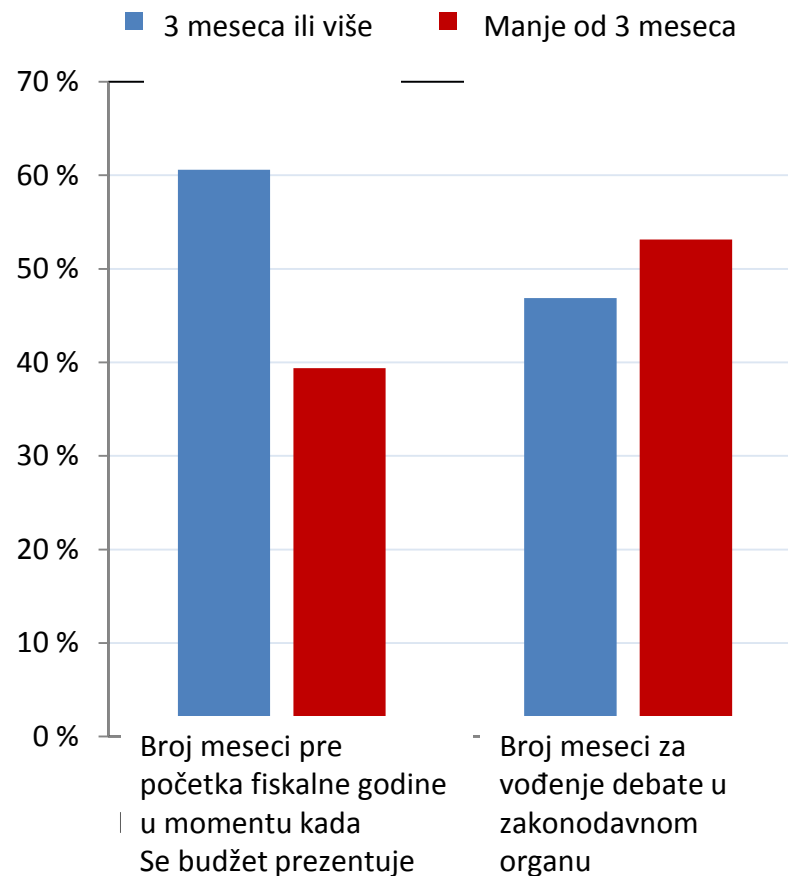

Prezentacija budžeta zakonodavnoj vlasti i zakonodavna debata

PEMPAL

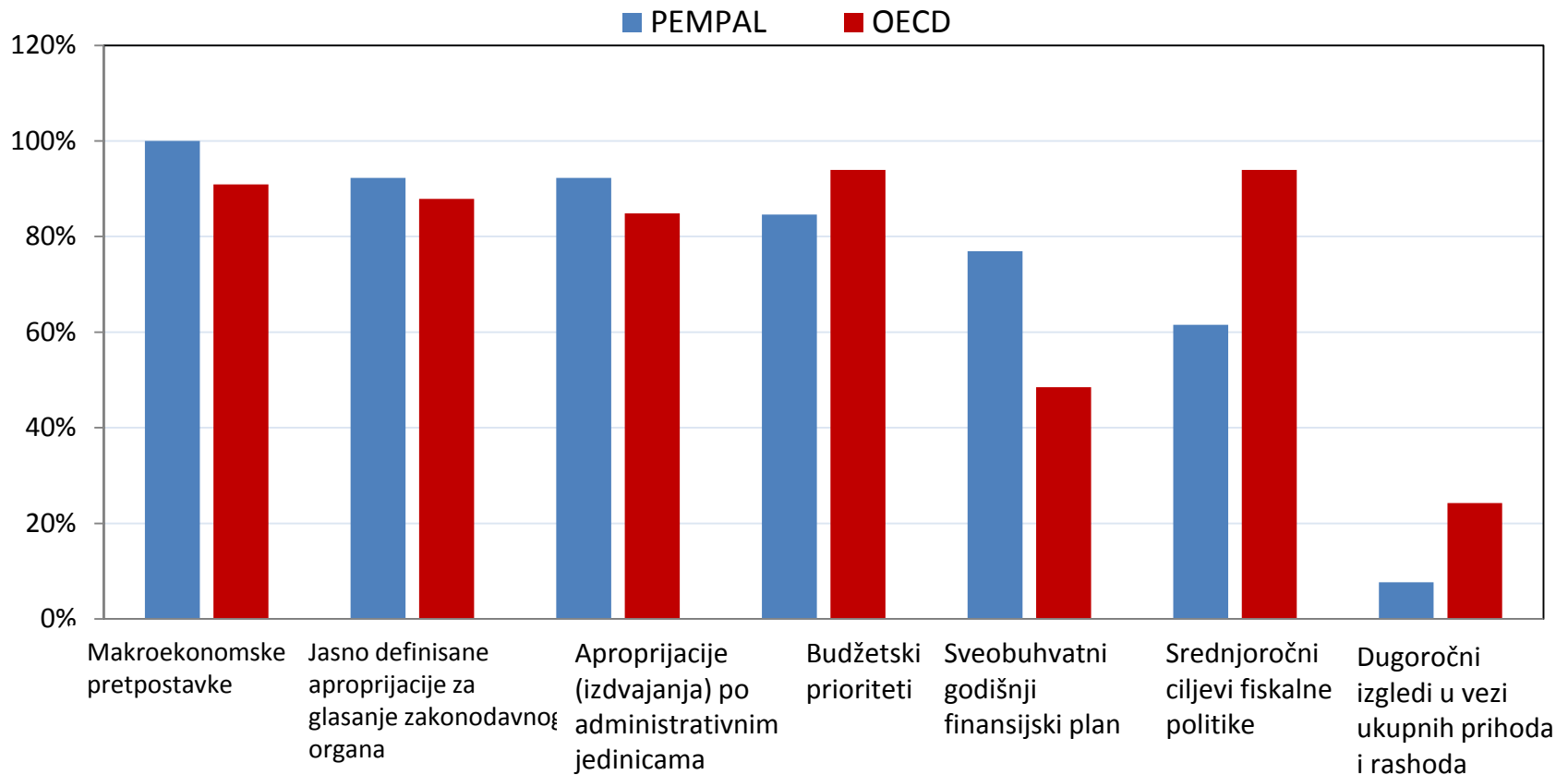

OECD

Budžetski elementi koji su predstavljeni zakonodvanom organu

Elementi koji su uključeni u budžetsku dokumentaciju koja se predstavlja zakonodavnom organu

Ključni nalazi (rezime): Fiskalna pravila i MTEF

- **Više od polovine zemalja je usvojilo fiskalna pravila**, ali i dalje manje od OECD-a
 - Uglavnom su usvojena **2~3 fiskalna pravila** (OECD: 4~5 pravila)
 - Četiri vrste pravila su **skoro jednako pristutne** (OECD: budžetska uravnoteženost i dug)
 - Pravna osnova: uglavnom **zakonodavstvo** (OECD: međunarodni sporazumi i zakonodavstvo)
 - **Bez mehanizma za sprovođenje**: više od 30% (OECD: 14%)
-
- **Uspostavljen MTEF** u više od 80% (= OECD)
 - Nivo limita (gornje granice rashod): **Ukupni** (= OECD) i **organizacioni nivo** (≠ OECD)
 - Trajanje limita: uglavnom **3 godine** (OECD: 3 ili 4 godine)
 - Koliko često su revidirani limiti?: **jednom ili dva puta godišnje** (OECD: na godišnjem nivou)
 - Dugoročne fiskalne projekcije: uglavnom **do 5 godina** (OECD: 31~50 godina)

Ključni nalazi (rezime): Kapitalno budžetiranje / fleksibilnost / transparentnost

- **Odvojeni** kapitalni i operativni budžeti (= OECD)
 - Uglavnom financirani **postepeno - svake godine po dio** (OECD: postepeno i unapred)
 - Uglavnom **bez jedinica za JPP** (= OECD) ili **u okviru resornog ministarstva** (\neq OECD)
 - Bez odobravanja centralnog budžetskog tela za JPP (\neq OECD), sa odobravanjem centralnog budžetskog tela u TIJN (=OECD)
-
- Prenos sredstava: uglavnom **nije dozvoljen** (\neq OECD) i potrebno je odobrenje
 - Smanjenje/povećanje rashoda: **dozvoljeno u više od polovine ispitanika** (= OECD)
 - Realokacija sredstava: **dozvoljeno u više od 80%** (= OECD)
-
- Dostupnost budžetske dokumentacije varira (= OECD)
 - Postojanje nezavisnih fiskalnih institucija: **u samo 3 zemlje** (OECD: 18 zemalja)
 - Period zakonodavne debate: **manje od 3 meseca** (OECD \geq 3 meseca)

Nacrt Principa dobrog budžetskog upravljanja

